

Susanne Pettersson
Stadsmiljö
08-508 265 72
susanne.a.pettersson@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2012-12-10

Stockholm Ren och Vacker. Lägesrapport 11

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner kontorets lägesrapport.
2. Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget för Stockholms stad den 8 december 2007 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Uppdraget har legat fast under hela föregående mandatperiod och fullföljs också i budget för 2012 med inriktning för 2013.

Utifrån uppdraget om en renare och vackrare stad har mellan åren 2007-2012 tio lägesrapporter lagts fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden. I dessa lägesrapporter har en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, samt förbättrad klottersanering presenterats för godkännande, och uppfyllnadsgraden av de föreslagna åtgärderna har redovisats.

I budget 2013 har Trafikkontoret i uppdrag att arbeta med Vackra Stockholm, med anledning av detta kan det finnas anledning att se över sättet som vi rapporterar lägesrapporterna för Stockholm Ren och Vacker.

Den höga grunddriftsnivå, gällande barmarksrenhållning, som byggts upp under åren 2007-2011 har bibehållits under 2012 och stadens städgarantier är vägledande för verksamheten.

Verksamheten med Stockholmsvärdar som patrullerar gator, torg och parker under dagtid är en viktig del för att nå målet om en renare och vackrare stad. Stockholmsvärdarna har, förutom att stärka städningen, en viktig funktion att synliggöra stadens renhållningsarbete och därmed påverka stockholmarnas attityder till nedskräpning. Trafikkontoret har under 2012 sysselsatt ca 200 Stockholmsvärdar i samarbete med socialtjänstförvaltningen och stadens jobbtorg.

Under sommaren 2012 har Trafikkontoret erbjudit 240 ungdomar att feriejobba som värdar med plockstädning i stadens parker.

Arbetet med fokusområden för att stärka insatserna i den fysiska miljön, ökad renhållning, klottersanering och kampanjinsatser, i samverkan med näringslivet har fullföljts under året. Resurserna har koncentrerats till city, till de områden där satsningar görs inom ram för stadens Järvalyft och Söderortsvision och till de företagarmråden som kontoret i samverkan med Stockholm Business Region fokuserat på under året.

Trafikkontoret har under året fortsatt att arbeta med BID-områden, Business Improvement Districts, som är ett geografiskt område där offentlig och privat sektor samverkar kring verksamhet och finansiering. Inom ramen för de områden som prioriteras i Söderortsvisionen har Trafikkontoret utvecklat BID-områden i Rågsved och Högdalen. På Södermalm har ett nytt BID-område formats som omfattar Björns trädgård, Medborgarplatsen och Fatbursparken. Under sommaren startade Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningen och närpolisen samverkan med fastighetsägarna i området, för att skapa ett vardagsrum i stadsmiljön under namnet Mötesplats Södermalm. Området inbjuder till vistelse med lösa bord och stolar, dagliga program och aktiviteter. Mötesplats Södermalm bemannas upp med städpersonal och trygghetsvärdar.

Den tydliga prioriteringen av verksamheten för minskat klotter och minskad skadegörelse ligger fast och i enlighet med stadens klotterpolicy har aktiva insatser för att motverka denna typ av brott genomförts.

Budgetuppdraget om att efter anmälan från allmänheten sanera klotter inom 24 timmar är fortsatt prioriterat och en månatlig resultatrapportering har skickats till stadsledningskontoret.

Trafikkontorets kommunikationsstrategi för Stockholm ren- och vackerprojektet bygger på att ansvaret för en ren och snygg stad och vilar på två ben. Kontoret kommunicerar dels stadens omfattande arbetsinsatser och resurser, dels stockholmarnas egna ansvar för att inte skräpa ner. De primära kanalerna är nyheter och information på www.stockholm.se, proaktiv pressbearbetning samt en eller två bredare kampanjinsatser på Stockholms stads egna informationsytor med syfte att långsiktigt påverka attityden till nedskräpning. Trafikkontoret eftersträvar även samarbete med stadsdelsförvaltningarna och näringslivet i dessa frågor.

Återigen har kontoret via stadsdirektör Irene Svenonius särskilt bjudit in alla barn i stadens skolor och förskolor, stadens anställda och boende i de kommunala fastighetsbolagen att medverka i Stockholms skräpplockardagar som genomfördes under vecka 17. Information om att alla som bor och verkar i Stockholms stad är välkomna att delta har gått ut i Hallå stockholmare i lokalpress och på stockholm.se. I samband med skräpplockardagarna har stadsdelsförvaltningarna arrangerat lokala städfester i stadsdelarna.

Trafikkontoret har även i år genomfört en faktisk och statistisk säkerställd skräpräknning. Under 2012 visade skräpmätningen att Stockholm fortfarande håller en hög standard när det gäller en ren stadsmiljö. Sedan mätningarna påbörjades 2009 har mängden skräp på stadens gator och torg minskat med 22 procent.

De aktiviteter som formas inom projektet Stockholm Ren och Vacker förutsätter att extra medel tillförs gällande budgetram. Flera tidsbegränsade aktiviteter har fungerat så väl att de har blivit permanenta. Stockholmsvärdar och parkvärdar bidrar tillsammans med förstärkta insatser vad gäller städning och klottersanering till en attraktivare och trivsammare stadsmiljö. Detta ställer krav på långsiktighet och strategisk planering både vad gäller framtida finansiering och verksamhetsutveckling.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i samband med beslut om budget för Stockholms stad den 8 december 2006 gett trafik- och renhållningsnämnden samordningsuppdraget att göra Stockholm till en ren och vacker stad. Uppdraget tydliggjordes genom att verksamheten i renhållningsnämnden, samt ansvaret för gatuskötsel och

markupplåtelse i stadsdelsnämnderna överfördes till trafik- och renhållningsnämnden. Trafik- och renhållningsnämnden fick också ökat budgetanslag och kostnader för insatser som gör Stockholm rent och tryggt inarbetades i budget.

Uppdraget om en renare och vackrare stad har legat fast under hela föregående mandatperiod och fullföljs också i budget för 2012 med inriktning för 2013.

Utifrån uppdraget om en renare och vackrare stad har mellan åren 2007-2012 tio lägesrapporter lagts fram för beslut i trafik- och renhållningsnämnden 2007-04-03, 2007-10-23, 2008-02-12, 2008-11-11, 2009-05-12, 2009-12-10, 2010-05-18, 2011-04-14, 2011-12-15 samt 2012-04-19. I dessa lägesrapporter har en rad åtgärder för stärkt renhållning, renare och vackrare stadsmiljö, förbättrad klottersanering och uppfyllnadsgraden av de föreslagna åtgärderna redovisats för godkännande.

Åtgärderna inom ramen för projekt Ren och Vacker har också föranlett ett flertal andra ärenden för beslut i trafik- och renhållningsnämnden, samt i stadens kommunfullmäktige. Några av dessa ärenden rör beslut gällande ändringar i stadens ordningsföreskrifter, beslut om stadens policy mot klotter och annan skadegörelse samt åtgärder inom Affischplats Stockholm.

Under åren 2007-2012 har basen för driftverksamheten stärkts och utökats med nya funktioner, prioriteringar och verksamheter. Arbetet med fokusområden i samverkan med fastighetsägare och andra näringsidkare har resulterat i långsiktiga finansiella och verksamhetsmässiga samarbeten, frekvensen för städinsatser har ökat i hela staden, en omfattande verksamhet med manuell patrullstädning av Stockholmsvärdar har byggts upp, liksom en verksamhet för att offensivt bekämpa klotter och annan skadegörelse. Faktiska skräpmätningar visar att skräpmängden i Stockholm minskar och stadsledningskontorets medborgarundersökning visar att stockholmarnas upplevelse av en ren och vacker stadsmiljö har utvecklats i positiv riktning. En viktig del i det attitydfrämjande arbetet har varit att erbjuda ungdomar sommarjobb som parkvärdar, samt att öka antalet barn och unga som deltar i de årliga skräpplockardagarna.

Under projektperioden har uppdraget om att hålla Stockholm rent och tryggt möjliggjorts genom årliga resursförstärkningar i budget. Dessa resurser krävs för att bibehålla den standard som byggts upp.

I denna rapport redovisas de åtgärder som har genomförts inom ramen för Ren och vacker-uppdraget under 2012. Flera åtgärder har genomförts med extra medel från trafik- och renhållningsnämnden samt med extern finansiering.

Förstärkt renhållning i hela staden

Den höga grunddriftsnivå, gällande barmarksrenhållning, som byggts upp under åren 2007-2011 har bibehållits under året. För större delen av innerstaden innebär detta städinsatser och papperskorgstömning sju dagar per vecka, med extra insatser eftermiddagstid på de mest välbesökta stråken.

I ytterstaden har en ökad frekvens för städning arbetats in i samband med att nya entreprenader startats. Under 2011 och 2012 har nya entreprenader startats i hela ytterstadens samtliga stadsdelar. Kontoret har också erhållit extra medel för att genomföra satsningar inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen. Dessa medel har använts för att stärka renhållningen inom de områden som genomförda boendediologer pekat ut, samt inom de så kallade BID-områden (Business Investmest Districts) som Trafikkontoret medverkar i för att skapa samverkan med privata och allmännyttiga fastighetsägare, samt berörda stadsdelsförvaltningar.

I slutet av mars påbörjades sandupptagning i hela staden. Arbetet var klart till den 1 maj i innerstaden och den 15 maj i ytterstaden. Trafikkontoret har valt att prioritera sandupptagningen på gång- och cykelstråk för att möta upp det ökande cyklandet i staden. I samarbete med entreprenörer rensas upptagen sand från skräp och kompletteras med ny sand för att sedan återanvändas vintern 2012/2013. Inom flera entreprenadområden återvinns cirka 50 procent av upptagen sand genom denna metod. Under den gångna vintern har cirka 25 000 ton sand lagts ut på stadens gator och torg.

Insatserna med spolning och rengöring av de innerstadsgator som är särskilt utsatta för nedskräpning har fortsatt under årets barmarkssäsong. Utvärderingen från försöken 2007-2009 visar på positiva effekter. Den extra satsningen på städningen i city är uppskattad av fastighetsägare, butikägare och City i Samverkan. Manuell spolning av bänkar och papperskorgar har utförts i city. Där utfördes även extra spolning i trapporna under perioden maj-september. Efter avrop beställer Trafikkontoret extra spolning av platser som är utsatta för urinering och vomering. Klotter och budskap som ritas med krita på beläggning har spolats bort så fort den upptäckts. Även enskilda torgytor i ytterstaden har spolats.

Sopsugsanläggningar kommer att initieras på fler platser i staden. I samband med samordningen av nya parkinvesteringar kommer möjligheten att tillföra sopsugsteknik beaktas. I stadens mest besökta innerstadsparker kan det bli aktuellt med sopsugsanläggningar för att minimera risken för nedskräpning. Även i några större exploateringsprojekt planeras sopsugssystem, däribland Hagastaden och Norra Djurgårdsstaden.

En miljövänlig, batteridrivna städsug har köpts in inom ramen för verksamheten med Stockholmsvärdar. Trafikkontoret har som målsättning att under hösten att köpa in ytterligare en städsug som kan köras på dagtid i ytterstaden.

Förvaltningen välkomnar regeringens uppdrag till Naturvårdsverket att ta fram riktlinjer och planer för att motverka nedskräpning i landets kommuner. Kontoret har deltagit i verkets referensgrupp.

För att komma tillrätta med problemet kring fimpar, som utgör cirka 65 procent av skräpet på stadens gator och torg, har Trafikkontoret under 2012 utökat försöket med askkoppor som är integrerade i papperskorgar. Jämnt utplacerade askkoppor längs en försökssträcka har visat sig minska antalet fimpar samtidigt som kostnaden för tömning inte ökat markant. I decembernämnden 2012 lägger Trafikkontoret fram ett tjänsteutlåtande gällande reinvesteringar för kommande år. I ärendet föreslås bland annat att medel avsätts för att successivt byta ut stadens papperskorgar.

Utvecklad beställarroll med stockholmarna i fokus

Under våren 2010 togs ett nytt webbaserat beställarverktyg för skyltning – Driftportalen - i drift. I detta system samlas alla beställningar som rör vägmärken, räckor och portaler. Systemet hanterar också de felanmälningar som kommer in till Stockholms stads felanmälan inom dessa områden. I dag hanteras ca 12 000 ärenden per år i Driftportalen. Både beställare och entreprenör arbetar i systemet. Entreprenören rapporterar in sitt arbete med bilder före och efter utfört arbete samt för in faktureringsunderlag i portalen. Detta arbetssätt underlättar för beställaren att kontrollera och följa upp entreprenörens arbete. Det effektiviserar och underlättar även entreprenörens rapportering och fakturering. Under 2012 har ett utvecklingsprojekt av Driftportalen gjort det möjligt att i början av 2013 integrera stadsmiljöavdelningens övriga driftverksamhet i systemet.

Trafikkontoret har utvecklat en app till iphone som beräknas tas i bruk internt under december 2012. Appen skapar möjlighet för beställare och entreprenör att på ett effektivare sätt dokumentera felanmälningar och rapportera åtgärd direkt

från platsen in i Driftportalen. Telefonens GPS-position anger vilken plats det handlar om genom en markering på karta och bilder på felet/arbetet kan bifogas direkt från telefonens kamera.

Trafikkontoret driver ett projekt tillsammans med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, för att utveckla en e-tjänst där stadens medborgare kan lämna synpunkter om stadsmiljön i Stockholm. Syftet med e-tjänsten är att få en samlad bild av medborgarnas synpunkter om stadsmiljön oavsett vilken förvaltning eller stadsdel synpunkten avser. Stadens medborgare ska kunna lämna synpunkter via ett formulär på stadens hemsida eller via en mobilapp – ”Trafik och utemiljö”. E-tjänsten kommer att vara integrerad med ”Synpunktsportalen”, ett IT-stöd för de handläggare som hantererar stadsmiljöfrågor på trafikkontoret, stadsdelsförvaltningarna och andra förvaltningar.

Med detta IT-stöd kommer trafikkontoret att få en bättre systematik i hanteringen av synpunkter och klagomål. Det kommer också att möjliggöra en bättre återkoppling till medborgarna och en bättre uppföljning av ärendena. Systemstödet kommer att driftsättas i mars 2013.

Med uppdaterade gatu- och parkdatabaser och nya användarvänliga geografiskt informationssystemsprogram (GIS-program) kommer drift och underhåll på både gatu- och parkmark att kunna planeras och följas upp på ett kostnadseffektivt och tydligt sätt. Från databaserna kommer kontoret att få mycket bra underlag för upphandling av entreprenader. Dessutom kan man via appar på sikt få bättre kontroll av utfört arbete och även hur situationen i staden ser ut både i tid och rum.

Park och Stadsmiljö

Det är av största vikt att stadens offentliga rum utvecklas och förvaltas på bästa sätt på väg mot 2030. Funktion, estetik och god tillgänglighet för alla stockholmare är ledord för den växande och förtätade staden.

Långsiktig hållbarhet och resurssnåla lösningar ligger till grund för vård och utveckling av parker, torg, och promenadstråk samt stadens unika vattenkontakt. För att förbättra och effektivisera parkinvesteringarna fortsätter Trafikkontoret att utveckla ett nära samarbetet med stadsdelarna. Park & Stadsmiljö och respektive stadsdel har i samverkan gjort en utvärdering av lämpliga parkupprustningar samt en rimlig tidplan för genomförande. Just nu pågår omkring 25 parkupprustningsprojekt över hela staden i olika skeden såsom program, projektering eller genomförande. När staden växer är det av största vikt att befintliga parker vårdas och utvecklas samtidigt som nya parker anläggs i

stadsutvecklingsområden. Förutom att skapa vackra och intressanta parker har god tillgänglighet högsta prioritet.

En ny handbok för gatusektioner, "Gata Stockholm", i samverkan mellan avdelningarna trafikplanering och stadsmiljö färdigställs under hösten 2012. Här kommer ett antal gatusektioner att beskrivas för att säkerställa gatans alla funktioner samt en god allmän gestaltning vid nybyggnation och omvandling av gator i befintliga miljöer.

Stockholms nya parkprogram har under arbetets gång utvecklats till ett tematiskt tillägg till översiktsplanen "Promenadstaden" och kallas nu "Den gröna promenadstaden". Arbetet har pågått under 2011 i samverkan mellan Stadsbyggnadskontoret, Exploateringskontoret och Trafikkontoret. Programmets samrådsskede avslutades hösten 2012 och bearbetas nu av Stadsbyggnadskontoret inför utställningen och färdigställandet våren 2013. Våren 2012 påbörjades Trafikkontorets arbete med det mer konkreta parkprogrammet som är en fördjupning och mer praktiskt inriktad vägledning inför både planering, projektering och skötsel av stadens gröna offentliga rum. Detta parkprogram som vi kallar "Park Stockholm" ska fungera som en handledning och det färdigställs först när det strategiska dokumentet "Park Stockholm" är helt färdigt.

Fortsatta beskärningsåtgärder av träd, trädgropsreovering samt byte till nya träd på vissa gator pågår för att göra staden vackrare och mer attraktiv samt vårda och bevara beståndet av gatuträd. Arbetet och utvecklingen beträffande dagvattenhantering i samband med sk skelettjord i trädgropar fortskrider, där dagvattnet tas om hand för bevattning av träden. I år berörs särskilt korta sträckor av Odengatan, Munkbron, Esbogatan, St Göransgatan, Pukslagargatan, Vivelvägen och Sunnerdahlsplan. Reoveringen av Ringvägens alléer fortsätter med ytterligare två till tre kvarter.

Stadens utökade blomsterprogram, som har blivit mycket uppskattat av allmänheten, har tillkommit på flera platser i staden och blomsterplanteringar har utökats i samband med invigningar av upprustade ytterstadscentrum. Genom att varje år får sin speciella karaktär och färgkombination synliggörs blomsterprogrammets kvalitetshöjande effekt i det offentliga rummet ännu mer. Under hösten utökas lökplanteringarna samtidigt som befintliga planteringar fylls på.

Stockholmsvärdar patrullstädar staden

Verksamheten med Stockholmsvärdar utgör en viktig del i stadens strävan efter ökad sysselsättning. Rekryteringen av Stockholmsvärdar sker i samarbete med stadens jobbtorg och verksamheten erbjuder, utöver praktik och tidsbegränsad anställning, kompetensutveckling och ett kontaktnät som stärker den enskildes möjligheter att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden.

Stockholmsvärdarnas uppgift är att under dagtid hålla rent och snyggt i sitt område, plockstäda, riva ned illegalt uppsatta affischer, felanmäla brister till staden m.m. Vårdarna utför också lättare upprustningsarbeten, målning, fnasning av träd m.m. Under vinterhalvåret utför vårdarna enklare snöröjningsuppgifter, exempelvis ishackning vid busshållplatser, vallöppningar vid övergångsställ och halkbekämpning i trappor.

Vårdarnas betydelse för att synliggöra stadens städning, skapa trygghet och närvaro, samt för att hålla ytterstadsmiljön ren och välstädad under dagtid bedöms som mycket viktig. Att synliggöra renhållningsverksamheten kan också bidra till att påverka stockholmarnas attityd till nedskräpning i positiv riktning.

Eftersom branschen för drift och underhåll under senare år fått allt svårare att rekrytera personal är detta projekt också strategiskt viktigt för att på sikt minska långtidsarbetslösheten i staden. Verksamheten med Stockholmsvärdar utgör också en betydande andel av Jobbtorgens totala sysselsättningsmål.

Sommarjobb för en renare och vackrare stad

Under sommaren 2012 har Trafikkontoret sysselsatt 200 feriejobbande ungdomar som parkvärdar. Detta sker i nära samverkan med stadsdelsförvaltningarna, samt med berörda, upphandlade entreprenörer. Parkvärdarna erbjuds tre veckors anställning och genomför enklare arbeten i stadens parker, såsom städning, guidning och ogrärensning.

Business Improvement Districts och fokusområden

Med inspiration från New Yorks BID-områden har såväl privata som offentliga aktörer uppvakttat Trafikkontoret med önskemål om en mer långsiktig och nära samverkan i arbetet med att skapa attraktivare, renare och tryggare stadsmiljöer. Denna form av samverkan har inletts med Fastighetsägarna i Järva i Rinkeby där även en gemensam driftupphandling prövas samt i Hässelby Gård. Trafikkontorets målsättning för dessa områden är att nå permanenta samarbetslösningar, förstärkt nivå av och bättre samordning avseende barmarksdrift.

På Södermalm har ett nytt BID-område formats som omfattar Björns trädgård, Medborgarplatsen och Fatbursparken. Trafikkontoret, stadsdelsförvaltningen och närpolisen samverkar med fastighetsägarna i området, för att skapa ett vardagsrum i stadsmiljön under namnet Mötesplats Södermalm. Området inbjuder till vistelse med lösa bord och stolar, dagliga program och aktiviteter. Mötesplats Södermalm bemannas upp med städpersonal och trygghetsvärdar. Mötesplats Södermalm startade under sommaren 2012.

Under våren 2012 tecknades också ett samverkansavtal med centrumägaren för Högdalen C. Avtalet omfattar patrullstädning, väktarinsatser och upprustning av centrumanläggningen.

Trafik- och renhållningsnämnden har under 2012 uppdraget att genomföra insatser för en renare och tryggare ytterstad inom ramen för stadens Järvalyft och Söderortsvision. Kontoret har därför fört en dialog med stadsdelsförvaltningar och fastighetsägare för att samordna arbetet och för att fatta gemensamma beslut om åtgärder, baserade på de boendedialoger som genomförs i ytterstaden. Kontoret har i första hand koncentrerat sina insatser, utöver basverksamheten, till verksamheten med Stockholmsvärdar.

Anmäl byggsäck – samverkan med polis och fastighetskalendern

Byggsäckarnas antal på den offentliga platsen har ökat sedan regeln om att sortera byggsopor direkt på plats kom till. Tidigare användes containrar i större utsträckning då alla byggsopor kunde slängas i samma behållare.

För att få ställa ut byggsäckar på den offentliga platsen krävs polistillstånd. Det är personen/företaget som ska ställa ut säcken som ska söka polistillstånd. Ofta är det bostadsrättsinnehavaren själv som ställer ut säcken. Trafikkontorets uppfattning är att inte alla medborgare vet att polistillstånd krävs för att ställa upp byggsäckar. Det är svårt att ta reda på vem det är som ställt ut säcken och därför också svårt att säga till att den ska tas bort.

Byggsäckarna ställs oftast upp på gångbanan där de står i vägen för barnvagnar och personer med rörelse- eller synnedsättning. I värsta fall kan någon skada sig. Byggsäckarna bidrar också till att gatumiljön upplevs som skräpiga då säckarna även används som allmän papperskorg eller till och med avstjälpningsplats för grovsopor. Dessutom blir framkomligheten sämre för både renhållnings- och snöröjningsfordon.

Om byggsäckarna står utanför en inhägnad byggetablering har Trafikkontoret och Polisen möjlighet att söka upp byggfirman och be dem flytta in säckarna innanför etableringen eller utöka inhägnaden.

De flesta byggsäckar ställs ut i samband med renoveringar i fastigheter. Därför har kontoret nu inlett ett samarbete med Fastighetskalendern och Polismyndigheten. Förhoppningen är att fastighetsägaren ska kunna hjälpa till att nå den enskilde hyresgästen eller bostadsrättsinnehavaren för att informera om reglerna för uppställning av byggsäckar.

En tjänst har tagits fram där allmänheten via telefon kan anmäla byggsäckar som står olämpligt. En webbsida har tagits fram för att allmänheten ska kunna se på en karta var redan anmälda byggsäckar finns och om de har tillstånd eller inte, www.anmalstorsack.se. Allmänheten ska här också kunna få reda på var man kan vända sig om byggsäcken ska hämtas samt hur man går till väga när man ska söka polistillstånd.

Anmälan tas emot av ett call-center som skickar ett meddelande till fastighetsägaren i den fastighet som ligger närmast den uppställda byggsäcken. Meddelandet, som skickas ut via e-post eller fax, vädjar till fastighetsägaren att vara behjälplig att nå den boende som renoverar sin lägenhet om det inte finns ett polistillstånd för uppställningen. Meddelandet går även till närpolisen för uppföljning av uppställningen samt till Trafikkontorets tillståndsavdelning och stadsmiljöavdelning för kännedom.

Tjänsten är ett initiativ för att komma tillrätta med byggsäcksproblematiken, i framför allt, Stockholms innerstad. Webbsidan och telefonnumret lanserades i slutet av mars 2012. Försöket kommer att utvärderas efter ett år.

Reinvesteringsprogrammet

Tillgängliga medel inom driftbudgeten har alltmer koncentrerats till egentlig drift och löpande reparationsåtgärder som har fått företräde framför planerat underhåll. Detta har lett till ett ackumulerat underhållsbehov på stadens vägnät och anläggningar samt ett behov av akuta reparationer.

För att motverka denna trend har kontoret tagit initiativ för att inrymma planerat underhåll på investeringsbudgeten. Detta ligger i linje med den antagna drift- och underhållsstrategin samt stämmer väl med ett modernare synsätt inom universitetsvärlden. Kapitalkostnader (räntor och avskrivningar för genomförda investeringar)

ska belasta driftbudgeten de år som anläggningarna används och finansieras därmed av de generationer som nyttjar anläggningarna.

Exempel på anläggningar som berörs är; fasta soffor och bänkar, cykelställ, flaggstänger, vägmärken, vägvisningsskyltar och gatunamnskyltar, räcken, trappor, träd, fontäner, gröna ytor, cykelvägar och farthinder m.m.

Åtgärder som skapar nya eller förnyade anläggningar, vilka har en livslängd över tre år och ett värde över ett basbelopp, anses vara investeringar. Som reinvesteringar betraktas upprustning/utbyte av anläggningar, vilka får en oförändrad funktion men ibland en annan teknisk lösning och generellt får en förnyad livslängd.

Som en följd av det nya synsättet, att planerat underhåll ska ses som reinvesteringar, gäller andra beslutsformer. Reinvesteringsprogram ska följa stadens investeringsregler, vilket bl.a. innebär att åtgärder ska beslutas på likartat sätt som konventionella investeringsprojekt.

Med stöd av antagen drift- och underhållstrategi för stadens väghållning planerar och genomför Trafikkontoret en satsning på reinvesteringar. Genomförandebeslut har fattats i början av 2011 för tre reinvesteringsprogram inom offentlig belysning resp. inom trafiksignalområdet. Nämnden har gett kontoret i uppdrag att återkomma med förslag till inriktningsbeslut om reinvesteringsprogram för stadens gatuytor och centrala parker, med tillhörande anordningar.

Prioritering och tidsättning för olika reinvesteringsprogram måste ta hänsyn till effekter på trafiken. Underhållsåtgärderna ska planeras och om möjligt samordnas med andra arbeten så att begränsningarna i framkomligheten blir så små som möjligt.

Behovet av planerade underhållsåtgärder ser olika ut i olika delar av staden, beroende på anläggningarnas art, ålder och framförallt vilket slitage de utsätts för. Detta talar för en strukturering och prioritering utifrån nämnda begrepp. Vid upprättande av reinvesteringsprogram ska emellertid också eftersträvas att samordna underhållsåtgärder för olika slags anläggningar på samma plats och/eller längs samma stråk. Respektive stråk (t.ex. gata, gångväg och/eller cykelväg) kan behöva uppdelas i olika delsträckor utifrån graden av underhållsbehov.

Kontoret följer utvecklingen på teknikområdet och försöker välja sådana metoder som ger störst nytta för pengarna.

Affischplats Stockholm

Belysta friaffischeringsanläggningar i innerstaden nyttjas mycket frekvent av stadens evenemangsarrangörer. Under 2012 har Trafikkontoret skapat fler ytor i ytterstaden för tillåten affisivering. Detta har skett i samarbete med stadens kulturförvaltning. Även Kulturtavlorna på belysningsstolpar i innerstaden är en viktig del i arbetet med att minska den illegala affisivering. Kulturtavlorna i innerstaden har prolongerats 1 år till våren 2013. Under 2012 har en upphandlig angående Kulturtavlor i ytterstaden skett, för en vidare utbyggnad i söder- och västerort där sammanlagt ca 1800 nya kulturtavlor kommer att sättas upp.

Kontoret har valt att samverka med ett flertal aktörer som erbjuder gratis eller billiga ytor för friaffisivering och marknadsföring av evenemang. Denna samverkan marknadsförs på www.stockholm.se/affischplatsstockholm som är en portal för legala, fria och miljövänliga alternativ till den olagliga affisivering. Kraven som ställs på kontorets samarbetspartners är att marknadsföringsplatserna är gratis eller kan användas mot en låg avgift, att deras kunder förbinder sig att inte affisivera illegalt och att affisivering sker på ett miljövänligt sätt. Portalen erbjuder såväl de mindre kulturarrangörerna som de större evenemangsarrangörerna en attraktiv marknadsföringsplats och lansering sker årligen i form av brev till konsert- och evenemangsarrangörer.

Under 2012 har Trafikkontoret följt ett försök som elbolaget Fortum har genomfört tillsammans med en privat aktör. Försöket gäller ett antal anläggningar för friaffischeringsytor med tillåten affisivering inom clipsramar på cirka 250 stycken el- och signalskåp i innerstaden. Clipsramarna har haft polistillstånd mellan den 1 mars – 30 juni 2012 och en ansökan om förlängning har lämnats in.

Kontorets insatser med att riva ned illegalt uppsatta affischer fortgår inom ramen för verksamheten med Stockholmsvärdar, som har affischnedrivning i sin arbetsbeskrivning. Affischnedrivning finns också inskrivet i samtliga driftavtal och sker i samband med papperskorgstömning och klottersanering. Kontoret har också samarbete med polis och med City i samverkan som syftar till att minska den illegala affisivering.

Klotter och annan skadegörelse

Den tydliga prioriteringen av verksamheten för att minska klotter och skadegörelse ligger fast. Sedan 1 maj 2007, då ansvaret för klottersanering överfördes från stadsdelsnämnderna till trafik- och renhållningsnämnden som då även fick ett samordningsansvar för stadens sanering av klotter och annan skadegörelse, har Trafikkontoret ökat resurserna till verksamheten från cirka 2,5 mnkr per år till att i dag omfatta drygt 13 mnkr per år. Ett samverkansavtal med elbolaget Fortum innefattar sanering av bolagets samtliga anläggningar, cirka 20 000 elkåp och 5 000 nätstationer. Därtill har kontoret övertagit ansvaret för sanering av konstrådets anläggningar och delar av stadsdelarnas anläggningar.

Uppdraget att efter anmälan från allmänheten sanera inom 24 timmar har varit fortsatt prioriterat under året och rapporter på utförda saneringar har månatligen lämnats till stadsledningskontoret.

Vid minusgrader försvåras klottersanering på grund av risken för anläggningsskador och uppkomst av halka. Under vintern 2011/2012 har sanering periodvis inte kunnat ske. Mot bakgrund av detta har en successiv nollställning av kontorets samtliga anläggningar utförts under året.

På stockholm.se redovisas hur Trafikkontoret arbetar med sanering och varför färg utan tillstånd på stadens anläggningar kan förkorta livslängden och öka behovet av underhållsåtgärder.

Kommunikationen av Stockholm Ren och Vacker

Trafikkontorets kommunikationsstrategi för ren- och vackerfrågorna bygger på att ansvaret för en ren och snygg stad är tudelat. Kontoret kommunicerar dels stadens omfattande arbetsinsatser och resurser, dels stockholmarnas egna ansvar för att inte skräpa ner. De primära kanalerna är nyheter och information på www.stockholm.se, proaktiv pressbearbetning i samarbete med Trafik- och arbetsmarknadsroteln samt en eller två bredare kampanjinsatser på Stockholms stads egna informationsytor med syfte att långsiktigt påverka attityden till nedskräpning. Trafikkontoret eftersträvar även samarbete med stadsdelsförvaltningarna och näringslivet i dessa frågor.

Inför Skräpplockardagarna 2012 skickades inbjudan och information ut till Stockholms skolor och förskolor, förvaltningar och bostadsbolag. En inbjudan gick även ut på intranätet, stockholm.se, "Hallå stockholmare" – Stockholms stads gemensamma annonsutrymme i lokalpress, Sisab:s nyhetsblad "Skolmiljö" samt i nyhetsbrev från City i Samverkan och Fastighetsägarna Stockholm.

Sommarens skräpkampanj syntes på stadsinfotavlorna och parkeringsautomaterna vecka 24-25, vecka 24-25 samt på en helsida i Aftonbladetbilagan Matchdax i juli och augusti. Som tidigare år ville vi uppmärksamma nedskräpningen och alla stockholmarnas ansvar för en ren och snygg stadsmiljö. I samband med kampanjstart kommunicerades Stockholms stads extra insatser under sommarmånaderna med bland annat sommarjobbade parkvärdar.

En fortsättning på sommarens skräpkampanj syntes på stadsinfotavlorna och parkeringsautomaterna vecka 37-38 samt på en helsida i Aftonbladetbilagan Matchdax i höst. Denna gång låg fokus på cigarettfimpnen – det vanligaste skräpet på Stockholms gator.

Skräpplockardagarna 2012

De årliga Skräpplockardagarna som arrangerades under vecka 17 i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent, engagerade över 47000 förskole-, skolbarn och vuxna att plocka skräp i sin närmiljö och sätta fokus på nedskräpningen. Flera stadsdelsförvaltningar anordnade lokala städfester i sina stadsdelar. Stadsdirektören uppmanade i ett brev till bolag och förvaltningar i staden samtliga medarbetare i Stockholms stad att delta i skräpplockningen.

I juni hölls en liten ceremoni på Tekniska nämndhuset för att uppmärksamma att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning hade flest skräpplockande barn i staden – över 7000. Därmed slog de Hässelby-Vällingbys rekord från 2011 om cirka 5300 barn. Vandringspriset Skräpplockarpokalen delades ut av trafikdirektör Per Anders Hedkvist till stadsdelsdirektör Leif Sjöholm i sällskap av barn och lärare från avdelningen Grodan på förskolan Rågen i Rågsved.

Trafikkontoret genomförde under sommaren återigen en faktisk och statistiskt säkerställd mätning av nedskräpningen enligt en metod framtagen av SCB och Håll Sverige Rent. 2012 års mätning visade att skräpet på Stockholms gator minskat med 22 procent sedan starten för fyra år sedan. Årets resultat landade på 4,7 skräpföremål per 10 kvadratmeter – en viss ökning från förra årets 4,3 föremål. Kontoret anser att det trots allt inte är förvånande då mängden förpackningar ökar och allt fler tar med sig mat och dryck ut på stan. Det är glädjande att skräpmängden på gatorna ligger kvar på fortsatt låg nivå.

Trafikkontorets synpunkter och förslag

Åtgärderna inom projekt Stockholm ren och vacker har varit omfattande och ställt höga krav på utveckling och resultatfokus inom befintlig verksamhet. Det som genomfördes på projektbasis under 2007 och 2008 är i dag en väl utbyggd

verksamhet som integrerats i den ordinarie verksamheten vid avdelningen Stadsmiljö. Projektet har också involverat andra avdelningar på Trafikkontoret, samt andra offentliga och privata aktörer i staden.

Som framgår av denna lägesrapport har verksamheten för drift och underhåll av stadens gator, torg och parker i dag utökats, förstärkts och breddats betydligt. Verksamheten med Stockholmsvärdar är i dag en stor och väl fungerande verksamhet som inryms i ett femtontal lokaler runt om i staden, med egen arbetsledning, maskinpark och hundratals anställda. Sedan projektstarten har en stadsträdgårdsmästare anställts och format den nya enheten park- och stadsmiljö. Ett nytt arbetsverktyg håller även på att tas fram för att stärka beställarrollen.

Förfrågningsunderlagen vid upphandlingar har förändrats, aktiv samverkan med andra aktörer har inneburit tydliga omprioriteringar av verksamheten och nya insatser som synliggjort och lyft fram vikten av en renare och vackrare stad.

Ett mått för resultatutvärdering av projekt Ren och Vacker kan vara de faktiska skräpmätningar som sedan 2009 årligen genomförs i staden.

Ett annat mått för utvärdering är de upplevelsebaserade medborgarundersökningar som stadsledningskontoret genomför årligen. På den övergripande frågan ”I den stadsdel där jag bor är det rent och städat” håller 60 procent av stockholmarna med.

På påståendet ”I den stadsdel där jag bor ser jag inte en massa klotter som jag känner mig störd av” håller 68 procent av stockholmarna med, i detta påstående har siffrorna stadigt gått uppåt från år 2007 då siffran var 51 procent, föregående års siffra var 57 procent.

På påståendet ”På det hela taget tycker jag att Stockholm är en ren och välstädd stad” är det hela 68 procent som håller med. Frågor gällande känslan av trygghet går i fortsatt positiv riktning. Det finns dock stora skillnader mellan olika stadsdelar vad gäller upplevelsen av Stockholm. Arbetet inom Stockholm Ren och Vacker, samt inom Söderortsvisionen och Järvalyftet, bör därför fokuseras kring de stadsdelar där resultaten inte är lika positiva.

En förutsättning för de åtgärder som genomförts inom projektet har varit de extra budgetmedel som avsatts för att uppnå målet om en renare och tryggare stad. Resultaten av projektet har också ökat intresset och därmed kraven från såväl näringslivet som allmänheten. En del insatser finansieras i samverkan med privata

aktörer och det som till en början är tänkt som tidsbegränsade projekt tenderar till att permanentas. Detta kräver en långsiktighet i arbetet med en renare och vackrare stad, tydliga målbeskrivningar och att den verksamhetsförstärkning som sker arbetas in i kommande budgetar för staden. Detta gäller inte minst den verksamhet med patrullstädning med Stockholmsvärdar som sysselsätter ett stort antal personer. Deras insatser är ett nytt inslag i ett växande Stockholm och av stor betydelse för upplevelsen av en renare och vackrare stad.

Trafikkontoret vill också betona vikten av att drift- och underhållsfrågorna lyfts fram i stadens övergripande visionsarbete, Vision 2030. En växande och förtätad stad med fler bostäder, fler besökare, fler evenemang och fler företag ställer höga krav på att tillräckliga resurser finns för drift och underhåll, för att uppnå avsedd standard och kvalitet. Detta är något som måste beaktas också i pågående och planerade exploateringsprojekt.

Arbetet med att skapa en mer långsiktig drift- och underhållsstrategi, samt finansiering för det underhållsbehov som finns i staden, har också stor vikt vad gäller arbetet med att göra staden mer attraktiv.

Trafikkontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner denna lägesrapport, samt överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för kännedom.

Slut